

Harold

een gratis rijbewijs

De redactie van Biotechniek heeft een nieuwe columnreeks ontvangen van een anonieme schrijver (naam bekend bij de redactie). We zijn er erg blij mee. De komende Biotechnieken plaatsen we er telkens één. Deze keer plaatsen we de introductie van de schrijver zelf plus het eerste stukje. De weerspiegelingen van Harold en zijn partner op dingen waar we allemaal wel eens mee te maken krijgen, zet ons aan het denken. Jou ook?

Inleiding

Mijn man Harold begrijpt niet dat ik van dieren houd en dan proefdieren gebruik. Dat we miljoenen euro's uitgeven aan dierproeven, terwijl de pensioenen van politieagenten al jaren in waarde dalen, steekt hem nog het meest. De discussies aan onze eettafel zijn altijd heel levendig. Hij is hondenbegeleider, onder andere bij de Mobiele Eenheid. Hij mag wel een hond afsturen op een groep gekkies met stokken en stenen, maar ik mag geen muizen gebruiken voor onderzoek naar een erfelijke ziekte.

Maar Harold's rake opmerkingen houden me scherp. Als we een heel waardevol gesprek hebben gehad, pak ik na de afwas vaak mijn laptop en schrijf ik op waar we over hebben gediscussieerd. Dat doe ik vooral voor mezelf, maar ook voor onze kinderen. Als die over een paar jaar hun eigen mening gaan vormen over het gebruik van dieren, is het fijn als ze de argumenten kunnen lezen van hun eigen ouders, die bovendien allebei aan het front hebben gevochten. Het oost- en het westfront, dat wel. Want vaak liggen we mijlenver uit elkaar.

Een gratis rijbewijs

Vandaag aten we boerenkool met worst, met een kuiltje in het midden voor de jus. Harold is vaak te sterk overtuigd van zichzelf als het gaat om zijn standpunt over dierproeven, maar hij kan wel lekker koken. Daarom houd ik hem toch maar.

Harold vroeg wat een onderzoeker het recht gaf om dierproeven te doen. Ik legde hem uit dat hij daarvoor een projectvergunning nodig had. Hij vroeg wie er dan bepaalde hoeveel dieren er op die vergunning kwamen, wie dat ging controleren en of er ooit mensen betrapt werden op het gebruiken van te veel dieren. Zijn vragen werden steeds lastiger om te beantwoorden, en dus pakte ik het dikke rood-witte handboek er zelfs bij.

"De onderzoeker bepaalt hoeveel proefdieren er op de vergunning komen te staan," legde ik uit. "Maar dat moet dan toch voldoen aan strikte regels?", vroeg hij.

Voor Harold is de wereld heel zwart-wit.

"Ja, de onderzoeker moet zorgen dat hij zo min mogelijk proefdieren gebruikt", zei ik.

Harold lachte. "Dat klinkt voor mij alsof ik een rijbewijs aanvraag, en zelf mag aangeven hoe hard ik wil rijden binnen de bebouwde kom, als ik maar zorg dat ik niet harder rijd dan ik zelf nodig vind."

Op het eerste gezicht klonk dat logisch, maar ik wist dat het niet waar kon zijn. Ik bladerde snel door het handboek. "Maar hij moet wel een poweranalyse laten zien," zei ik triomfantelijk, hoewel ik zelf niet precies meer wist wat dat inhield.

"Een wat?"

"Hij moet voorrekenen hoeveel dieren hij nodig heeft om een antwoord te krijgen op zijn onderzoek."

"Zijn daar dan wel regels voor?" Harold altijd met zijn regels!

Maar hij had wel gelijk. Ik ging als een gek met mijn wijsvinger over de bladzijden – alsof ik meedeed aan Twee voor Twaalf – maar ik kon nergens vinden wat de wettelijke regels zijn voor een poweranalyse. Ik las dat de onderzoeker zelf moet bepalen wat precies de effectgrootte van zijn vraag is en dat hij zelf moet aangeven welke risico's hij wil nemen op vals positieve en vals negatieve uitslagen. Hij moet zelf inschatten wat de grootte is van de biologische variatie die er gaat optreden. Dan volgt er een heel ingewikkelde berekening, een soort toverspreuk die niemand verstaat, en daar rolt dan het aantal dieren uit dat hij mag gebruiken.

Ik kwam tot dezelfde slotsom als Harold: al met al bepaalt de onderzoeker zelf hoeveel dieren hij wil gaan gebruiken. De schok werd nog sterker toen ik me realiseerde dat in de projectvergunning, waar ik aan meewerkte, voor de komende vier jaar acht teststoffen waren opgegeven, terwijl we er waarschijnlijk maar vier konden doen. We hadden dus een beetje reserve ingebouwd. Zo konden we ook nog eens een proef overdoen.

Ik keek schaamtevol op uit het handboek en Harold keek mij vol verwachting aan. Ik schudde met mijn hoofd zonder iets te zeggen.

"Ik vat het even samen," zei Harold. "De onderzoeker bepaalt zelf de richting waar hij heen gaat en hoe hard hij mag rijden. In noodgevallen mag hij waarschijnlijk ook over de vluchtstrook om de file in te halen. Mag ik ook een rijbewijs waar dat allemaal op staat? Ik denk dat ik gelijk mijn vrachtwagenrijbewijs ook maar aanvraag. Of mag ik ook een vliegbrevet?"

Hij lachte daar zo denigrerend bij dat ik hem nijdig aankeek.

Ik denk niet dat mensen zomaar te veel proefdieren gaan gebruiken, maar ik kon ook niet bewijzen dat het allemaal heel goed en duidelijk is geregeld. Uiteindelijk bepaalt de onderzoeker inderdaad hoeveel proefdieren hij gebruikt, en ik doe precies wat de onderzoeker me opdraagt. Ik kreeg ineens een grote behoefte aan wat stress-eten. Soms ben ik heel blij met mijn man, die me altijd haarfijn aanvoelt.

"Wie wil er chocoladevla met slagroom toe?", vroeg Harold.